

Teleurstelling over Nederlands 'nee'

Nieuws

Achtergrond - 2 juni 2005

(2 juni 2005) Duitse politici hebben teleurgesteld gereageerd op het Nederlandse 'nee' tegen het Europese grondwettelijk verdrag. De dagen voorafgaand aan het referendum, dat gisteren werd gehouden, besteedden de Duitse media veel aandacht aan Nederland en de verwachte negatieve uitkomst van het referendum. Ook vandaag is Nederland in Duitsland voorpaginanieuws.

De Duitse regering is teleurgesteld over de uitslag van het Nederlandse referendum over het grondwettelijk verdrag voor Europa. Met een opkomst van 62,8 procent, stemde 61,6 procent tegen het verdrag en 38,4 procent voor. Hiermee heeft Nederland nog overtuigender dan de Fransen afgewezen (daar was 56,1 procent tegen en 43,9 voor). Kanselier Gerhard Schröder zei de uitslag te respecteren, maar gaf ook aan dat de Europese eenwording niet ter discussie gesteld mag worden. "De crisis over de ratificatie van de Europese grondwet mag geen algemene Europese crisis worden", aldus de kanselier, "en ik ben er nog steeds van overtuigd dat we de grondwet nodig hebben als we een democratisch, sociaal en sterk Europa willen." Minister van Buitenlandse Zaken Joschka Fischer (Die Grünen) zei dat de uitslag Europa voor een grote uitdaging stelt.

Vice-fractievoorzitter Wolfgang Schäble van de Duitse oppositiepartij CDU vindt dat ook de Bondsregering schuld heeft aan het nee in Frankrijk en Nederland: "De regeringen in Berlijn en Parijs doen alsof de uitbreiding van de Europese Unie de schuld is van de hoge werkloosheid. Ze doen alsof het stabiliteitspact de oorzaak is van de gebrekkige economische groei. Als Brussel als afleiding moet dienen voor het eigen onvermogen om problemen op te lossen, moet je je over dergelijke referendumuitslagen niet verbazen."

Volgens weekblad *Der Spiegel* richtte de kritiek van de Nederlandse tegenstemmers zich voornamelijk tegen de euro. Ook speelde volgens de krant de angst een rol dat Nederland over belangrijke kwesties zoals de migratiepolitiek minder zeggenschap zal hebben met de nieuwe grondwet. Opiniekrant *Die Zeit* ziet het probleem breder en citeert in de kop van haar artikel een adviseur van Wouter Bos: "Dit is een aardverschuiving tegen de gehele Nederlandse elite." Voor de PvdA-leider is de uitslag wellicht het bitterst, aldus de krant. Bos

moest samen met de christen-democraten en liberalen, waar hij zich als oppositieleider van wil onderscheiden en met wie hij het politiek niet eens is, campagne voeren voor de grondwet. Het vertrouwen, dat Bos bij de verkiezingen in 2003 leek te hebben gewonnen, en dat hij hard nodig heeft om de band van de sociaal-democratische partij met de kiezer te herstellen, lijkt nu teniet gedaan. Voor Balkenende, zo schrijft *Die Zeit*, is er in ieder geval een schrale troost: de eerste vijf redenen van de kiezers om nee te stemmen betreffen Europese onderwerpen en niet de Nederlandse regering.

Spiegel Online

[Hollands Nein löst politisches Beben in Europa aus](#)

Die Zeit

[Erdrutsch gegen die Eliten](#)

Die Welt

[Deutliches Nein](#)

Financial Times Deutschland

[Enttäuschung nach niederländischem Nee](#)

FAZ.NET

[Ein klares „Nee“](#)

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel: <https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/1915/teleurstelling-over-nederlands-nee>